

ECONOMIC PERSPECTIVE OF ESTABLISHING STRATEGIC PARTNERSHIP BETWEEN CHINA AND GEORGIA

Copyright © 2023 the Author/s
Peer review method: Double-Blind
Accepted: August 9, 2023
Published: September 2, 2023
Original scientific article
DOI suffix: 10.36962/NEC18032023-7

Loid Karchava

Doctor of Business Administration,
Associate Professor,
Caucasus International University
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-2857-0235>
E-mail: loidk@yahoo.com
Cell: (+995) 558944800

Shota Veshapidze

Doctor of Economic Sciences,
Associate Professor,
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-0933-3648>
E-mail: shota.veshapidze@tsu.ge
Cell: (+995) 599 51 80 84

Ketevan Chiabrishvili

Doctor of Economic Science,
Professor,
National Defence Academy of Georgia
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-7293-5786>
E-mail: kchiabrishvili@eta.edu.ge
Cell: (+995) 555 367 757

ABSTRACT

The field of interest of this article is the detection and definition of modern challenges and perspectives of protection of strategic national interests. Interest in the topic is due to the fact that no country can deal with the most pressing problems of our time in isolation from other countries. They can be overcome only within the framework of close international cooperation. Georgia's progress depends to a significant extent on the establishment of strategic partnerships with other countries, the purpose of which is to promote joint development.

The purpose of the research carried out within the article is to reveal and define the main aspects of the economic prospects of establishing a strategic partnership between the People's Republic of China and Georgia.

The subject of the research is the analysis of the establishment of strategic partnership between China and Georgia, the evaluation and systematization of its modern manifestations. It has been revealed what results the connections between the countries have brought, what challenges and opportunities are emerging in the future. The object of the research is the state of economic cooperation established between China and Georgia at the present stage and the creation of favorable conditions for their stable long-term development.

Among the main research methods used, the general scientific methods of induction and deduction, the method of theoretical systematic analysis and the monographic (descriptive) method should be noted. The research is of practical importance in terms of creating favorable conditions for the long-term development of mutually beneficial economic cooperation between China and Georgia.

Key words: China, Georgia, strategic national interests, strategic partnership, economic dimension.

REFERENCES:

1. Babuadze N., Veshapidze Sh. (2010). Some Aspects of Chinese Business Psychology. "New Economist", No. 2.
2. Babuadze N., Veshapidze Sh. (2015). Shanghai Cooperation Organization: Will China Rival the US? "Historic Verticals #1.
3. Babuadze N., Veshapidze Sh., Kvatchadze N. (2015). Confucianism and Taoism: postulates, principles, precepts, values. "Business-engineering", #1.
4. Bedianashvili G. (2023). Macrosystem socio-economic challenges of the post-pandemic period. Proceedings of the National Scientific Conference: "The World Economy in the Post-Pandemic Period: Results and Challenges". Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Economics and Business. 41-46.
5. Bedianashvili G. (2018). Culture as a factor in the formation of the knowledge economy with the systemic and institutional context of paradigmatic changes. Globalization and business. 6, 58-66. DOI: 10.35945/gb.2018.06.007
6. Lomia, E. (2021). CHINA'S BELT AND ROAD INITIATIVE AND GEORGIA: A SHORT OVERVIEW. Journal of Liberty and International Affairs, 7(3), 373-385.
7. Lomia, E. (2017). The Issues of Cultural Diversity in Communication. THE CAUCASUS, 8.
8. Veshapidze Sh. (2018). Human values from an economic perspective. Tbilisi, "SMARTY."
9. Ivaniadze M. (2022). China is a non-neutral side in the Russia-Ukraine war. Georgian Strategy and International Relations Research Foundation. <https://www.gov.ge/news/363185?page=&year=>
10. Kupreishvili T. (2023) "Xi Jinping is truly an exemplary leader" — Gharibashvili. Exclusive interview of Georgian Prime Minister Irakli Gharibashvili with China Central Television. <HTTPS://NETGAZETI.GE/NEWS/684328/>
11. Liu-Kandareli Kuangwen-i, Nino Dagundaridze, some information from Georgia-China relations. see In the book: China in the space of time. "Meridian" publishing house, Vol. 2007.
12. Movsesiani A., Ognivtsev S. (2004). world economy. Volume II. Tbilisi.
13. M. Ukleba, M. Tsikhelashvili. (2023). South Caucasus - China relations in terms of economic development Levan Micheladze Diplomatic Training and Research Institute. <https://di.gov.ge/publications/analytical-papers/mamuka-cikhelashvili-mikheil-ukleba-ashsh-chinethis-urthiertobebi-msoflioshi-mimdinare-globaluri-gamotsvevebis-fonze/>
14. Chakvetadze K. (2023). What are the economic relations between Georgia and China <https://www.bpn.ge/article/112260-rogoria-sakartvelo-chinethis-ekonomikuri-urtiertobebi/>
15. Chavchavadze i. (1889). Asia then and now. A complete collection of writings in twenty volumes, volume XI. "Ilias Foundation", 2007. p. 411-414. <https://iliachavchavadze1837.wordpress.com/2014/08/19/azia-winath-da-ekhla/>
16. "Anaklia port will get a new life" - Lado Papava on strategic partnership with China. <https://www.bpn.ge/article/112272-anakliis-porti-axal-sicocxles-sheizens-lado-papava-chinettan-strategiul-partniorobaze/>
17. Georgia and "One Belt, One Road." CopyRight © EMBASSY OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA IN GEORGIA CopyRight © Embassy of the People's Republic of China in Georgia http://ge.chinaembassy.gov.cn/eng/xwtd/201701/t20170126_1056505.htm
18. Joint statement of the People's Republic of China and Georgia on the establishment of a strategic partnership. [https://www.ambebi.ge/article/297120-anakliis-porti-axal-sicocxles-sheizens-ras-mout/;](https://www.ambebi.ge/article/297120-anakliis-porti-axal-sicocxles-sheizens-ras-mout/)
19. Bedianashvili, G. (2021). Macroeconomic and Cultural Determinants of the COVID-19 Pandemic Crisis. Bulletin of the Georgian National Academy of Sciences, 15(2):191-197.
20. Bedianashvili G. (2023). Macrosystemic Challenges of Uncertainty under the Conditions of Confrontational Globalization. *Bulletin of the Georgian National Academy of Sciences*. 17(2), 174-179.
21. Charaia V., Papava V., Wang F. (2018). "China-Georgia Economic Relations in the Context of the Belt and Road Initiative." *Bulletin of the Georgian National Academy of Sciences*, vol. 12, no. 1.
22. Charaia V., Papava V., (2017). "Belt and Road Initiative: Implications for Georgia and China-Georgia Economic Relations." *China International Studies*, November/December.
23. Ismailov E., Papava V. (2018). "Caucasian Tandem and the Belt and Road Initiative." *Central Asia and the Caucasus*, Vol. 19, Issue 2.
24. Mgeladze, L. (2017). The Challenges Georgia Faces in The Fight Against Corruption, Journal Business-Engineering, 2017, #4, pp. 20-25(In Georgian).
25. Mgeladze, L. (2018). Public Service Challenges and Ways of Solving Them, "World of Lawyers" Tbilisi,

Book, pp. 2567. (In Georgian).

26. Mgeladze, L. (2019). National Currency in Georgia, an instrument that impedes or facilitates economic development, *Journal The New Economist*, #3-4, pp. 7-20. (In Georgian).

27. Mgeladze, L. (2021). Development Plan of The Country and Some OF Its Aspectsasp, DOI suffix: 10.36962/NEC62-6303-04202120, #3-4(62-63), Vol.16, Issue 3, pp. 20-32. (In Georgian).

28. Gvelesiani, M., & Veshapidze, S. (2016a). European Values: What Can We Implement from Them and How Can We Implement Them in Georgia. *Globalization & Business*, (1). 40-46. (In Georgian).

29. Gvelesiani, M., & Veshapidze, S. (2016b). Values: Limits and Contradictions. *Globalization & Business*, (1). 35-39. (In Georgian).

30. Mekvabishvili, E. (2009). Globalization of the economy: directions, challenges, prospects. *Innovation*. Tbilisi. (In Georgian).

31. Meyer, J. W., Boli, J., Thomas, G. M., & Ramirez, F. O. (1997). World society and the nation-state. *American Journal of sociology*, 103(1), 144-181.

32. Nettle, J. P., & Robertson, R. (1968). International systems and the modernization of societies: The formation of national goals and attitudes. *Basic Books*. New York, Pp. 216.

33. Otinashvili, R., Veshapidze, S., & Zoidze, G. (2021). IMPACT OF ECONOMIC CRIME ON THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE STATE. *Three Seas Economic Journal* 4 (1), 10-17

34. Papava, V. (2016). Georgia's Choice: The European Union or the Eurasian Economic Union. *GFSIS, Expert Opinion*, 57, <https://gfsis.org.ge/files/library/opinion-papers/57-expert-opinion-eng.pdf>

35. Papava, V. (2017). ONE BELT ONE ROAD INITIATIVE AND GEORGIA. *Georgian Foundation for Strategic and International Studies*.

36. Papava, V. (2018). The Economics in Crisis and the Main Directions for Transformation of Economic Science. *Transformations*, 3-4(98-99), 90-108

37. Papava, V. (2020a). Georgia's European Way During the Period of Pandemic Deglobalization. *Rondeli Blog*, August 6, <https://gfsis.org.ge/blog/view/1091>.

38. Papava, V. (2020b). Becoming European: Challenges for Georgia in the Twenty-First Century. *iUniverse*. Bloomington.

39. Papava, V. (2021). On Pseudo De-Globalization, Silk Road Of Global Value Chains And Role Of Georgia – OpEd. <https://www.eurasiareview.com/18102021-on-pseudo-de-globalization-silk-road-of-global-value-chains-and-role-of-georgia-oped/>.

40. Papava, V. (2022a). Pandemic, War and Economic Sanctions: From Turbulent to Confrontational Globalization. *Eurasia Review*, May 23, <https://www.eurasiareview.com/23052022-pandemic-war-and-economic-sanctions-from-turbulent-to-confrontational-globalization-oped/>.

41. Papava, V. (2022b). On Sanctionomics. *Eurasia Review*, March 14. Available at: <https://www.eurasiareview.com/14032022-on-sanctionomics-oped/>.

42. Pavliashvili, S. and Gubeladze, D., 2020. The economic challenges in times of Covid-19, circular labor migration, the necessity to switch from a linear to a circular economy and business opportunities. In *Social and economic aspects of education in modern society (Scientific and Practical Conference (Vol. 1, No. 3))*.

43. Pavliashvili, S., 2011. The World Economic Crisis and Georgia. *The Caucasus & Globalization*, 5(3-4), pp.54-62.

44. Raine J. The legacy of the war in Ukraine: will a 'Silk Curtain' fall? // *International Institute for Strategic Studies (IISS)*. 31.05.2023. URL: <https://www.iiiss.org/online-analysis/online-analysis/2023/05/the-legacy-of-the-war-in-ukraine-will-a-silk-curtain-fall/> (ბოლო ნახვა: 02.06.2023).

45. Schwab, K. (2016). The Fourth Industrial Revolution. *World Economic Forum*. Switzerland.

46. Shengelia, T. (2022). INFLUENCE OF MULTICULTURAL FACTORS ON INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE COUNTRY. *Sciences of Europe*, (107), 15-19.

47. Shengelia, T., & Berishvili, K. (2020). METHODOLOGY OF SOCIAL ENTREPRENEURSHIP RESEARCH AND ITS INFLUENCE ON COUNTRIES WITH SMALL ECONOMY. *International Journal of Social and Humanities Sciences*, 4(3), 181-190.

48. Shengelia, T., Berishvili, K., & Jganjgava, K. (2021). Anti-crisis strategy caused by uncertainty of the small businesses under the COVID-19 pandemic. *Sciences of Europe*, (81-2),3-6.

49. Silagadze, A. (2022). Contemporary Global Economic Trends: Transitional Economies during Covid-Depression. *Bull. Georg. Natl. Acad. Sci*, 16(3).

50. Silagadze, A., Atanelishvili, T., & Silagadze, N. (2022). Covid Depression and Search for a New Paradigm. *Bull. Georg. Natl. Acad. Sci*, 16(1).

51. Veshapidze, S., (2017). THE TRADITIONS ORIENTATED ON EUROPEAN VALUES IN GEORGIA. *Sciences of Europe*. VOL 4, No 13 (13)

52. Veshapidze, S. (2022). Iliа Chavchavadze on the Methodological Aspects of Economic Processes Research and Modernity. Conference: VII International Scientific Conference. At: Tbilisi, Georgia.
53. Veshapidze, S., & Karchava, L. (2022). Contradictions of Globalization under the COVID-19 Pandemic. Bull. Georg. Natl. Acad. Sci, 16(4).
54. Veshapidze, S., & Putkaradze, R. (2023). International economic relations of Georgia at the modern stage of globalization. "Ekonomisti" #1, 58-69.
55. Veshapidze, S., & Zoidze, G. (2021). Institutional Evolution of Higher Education in Georgia. The New Economist, 16(2), 1-1. DOI: https://doi.org/10.36962/NEC6102202133
56. Veshapidze, S., & Zoidze, G. (2022a). On State Intervention in the Economy through the Budget in Georgia. WORLD ECONOMY AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS. - International Scientific Collection - Vol. 5. Kyiv - CUL. https://doi.org/10.5281/zenodo.5807500
57. Veshapidze, S., & Zoidze, G. (2022b). Value Choices of the Community in the Context of the COVID-19 Pandemic. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.6373197.
58. Veshapidze, S., Babuadze, N., & Beridze, T. (2015). EUROPEAN VALUES AND CHOICE OF GEORGIA (HUMAN DIGNITY, LAWFUL SOVEREIGNTY, DEMOCRACY AND WELLBEING). ACTUAL PROBLEMS OF SUSTAIN-

ABLE DEVELOPMENT OF NATIONAL ECONOMIES.(10-11 July, 2015). PUBLISHING HOUSE OF PAATA GUGUSHVILI INSTITUTE OF ECONOMICS OF IVANE JAVAKHISHVILI TBILISI STATE UNIVERSITY. Tbilisi, 79-83.
59. Veshapidze, S., Zubiashvili, T., & Chiabrishvili, K. (2021). Globalization and New Opportunities for Georgia. Globalization and Business. 12, 32-36. https://doi.org/10.35945/gb.2021.12.003
60. Veshapidze S., Otinashvili R., Gvarutsidze A., Abuselidze G., Zoidze G. (2022). Modern technologies to overcome the challenges of globalization. Entrepreneurship, 10 (2), 22-32 DOI: 10.37708/ep.swu.v10i2.2
61. Zoidze, G., & Veshapidze, S. (2022a). The Modern Economy and Values. Cambridge Scholars Publishing. P. 125;
62. Zoidze, G., & Veshapidze, S. (2022b). Transformation of Economic Policy Priorities Under Covid-19. Three Seas Economic Journal, 3(2), 35-43.
63. Bogdanov, K., Kadyrmambetov, T., Kobrinskaya, I., Frumkin B. (2023). "TURN TO THE SOUTH": CHALLENGES AND OPPORTUNITIES FOR RUSSIA AND POST-SOVIET REPUBLICS. DOI: 10.20542/2073-4786-2023-2-71-90. Russia and the new states of Eurasia. No. II (LIX). https://www.imemo.ru/files/File/magazines/rossia_i_novay/2023_02/FullText-022023.pdf
64. A former illegal intelligence officer revealed the real picture of the world and our future. https://dzen.ru/a/ZHoYxXPTRWN223j0

ჩინეთის და საქართველოს სტრატეგიული პარტნიორობის დამყარების ეკონომიკური პერსპექტივა

ლოიდ ქარჩავა
ბიზნესის ადმინისტრირების დოქტორი,
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი
ელ.ფოსტა: loidk@yahoo.com
ტელ: (+995) 558944800

შოთა ვეშაპიძე
ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი,
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ელ. ფოსტა: shota.veshapidze@tsu.ge
ტელ: (+995) 599 51 80 84

ქეთევან ჭიაბრიშვილი
ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიური დოქტორი,
სსიპ - დავით აღმაშენებლის სახელობის საქართველოს ეროვნული თავდაცვის აკადემიის პროფესორი
ელ.ფოსტა: kchiabrishvili@eta.edu.ge

აბსტრაქტი

ამ სტატიის ინტერესის სფეროს წარმოადგენს სტრატეგიული ეროვნული ინტერესების დაცვის თანამედროვე გამოწვევების და პერსპექტივების გამოვლენა და განსაზღვრა. თემით დაინტერესება გამოწვეულია იმით, რომ არც ერთი ქვეყანას, არ შეუძლია გაუმკლავდეს ჩვენი დროის ყველაზე მწვავე პრობლემებს სხვა ქვეყნებისგან იზოლირებულად. მათი დაძლევა მხოლოდ მჭიდრო საერთაშორისო თანამშრომლობის ფარგლებში შეიძლება. საქართველოს წინსვლა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული სხვა ქვეყნებთან

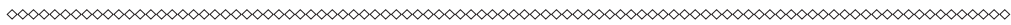

სტრატეგიული პარტნიორობის დამყარებაზე, რომლის მიზანია ხელი შეუწყოს ერთობლივ განვითარებას. სტატიის ფარგლებში განხორციელებული კვლევის მიზანია ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკასა და საქართველოს შორის სტრატეგიული პარტნიორობის დამყარების ეკონომიკური პერსპექტივების ძირითადი ასპექტების გამოვლენა და განსაზღვრა.

კვლევის საგანია ჩინეთსა და საქართველოს შორის სტრატეგიული პარტნიორობის დამყარების ანალიზი, მისი თანამედროვე გამოვლინებების შეფასება და სისტემატიზაცია. გამოვლენილია, რა შედეგები მოუტანს ქვეყნებს ერთმანეთთან კავშირებმა, რა გამოწვევები და შესაძლებლობები იკვეთება სამომავლოდ. კვლევის ობიექტია ჩინეთსა და საქართველოს შორის დღევანდელ ეტაპზე ჩამოყალიბებული ეკონომიკური თანამშრომლობის მდგომარეობა და მათი სტაბილური გრძელვადიანი განვითარების ხელსაყრელი პირობების შექმნა.

გამოყენებული კვლევის ძირითადი მეთოდებიდან აღსანიშნავია ინტუქციისა და დედუქციის ზოგადი სამეცნიერო მეთოდები, თეორიული სისტემური ანალიზის მეთოდი და მონოგრაფიული (აღწერითი) მეთოდი. კვლევას პრაქტიკული მნიშვნელობა აქვს ჩინეთსა და საქართველოს შორის ურთიერთსასარგებლო ეკონომიკური თანამშრომლობის გრძელვადიანი განვითარების ხელსაყრელი პირობების შექმნის თვალსაზრისით.

საკვანძო სიტყვები: ჩინეთი, საქართველო, სტრატეგიული ეროვნული ინტერესები, სტრატეგიული პარტნიორობა, ეკონომიკური განზომილება.

შესავალი

ჩინეთი უდიდესი შესაძლებლობების მქონე ზე-სახელმწიფოა არც ერთი ქვეყანას, არ შეუძლია გაუმკლავდეს ჩვენი დროის ყველაზე მწვავე პრობლემებს სხვა ქვეყნებისგან იზოლირებულად. მათი დაძლევა მხოლოდ მჭიდრო საერთაშორისო თანამშრომლობის ფარგლებში შეიძლება. საქართველოს წინსვლა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული სხვა ქვეყნებთან სტრატეგიულ პარტნიორობაზე. [24-30]

თანამედროვე მსოფლიოში, ჩინეთი პოლიტიკური მიზიდულობის ცენტრი და უდიდესი შესაძლებლობების მქონე ზესახელმწიფოა. მისი უპირატესობა დროსა და გამოწვევებთან შესაბამისობაში მყოფი იდეოლოგიური, სამხედრო, ეკონომიკური ძლიერებით და რესურსებით გამოიხატება. ჩინეთის განვითარება მუდმივად ორ მთავარ ბურჯს ეყრდნობა. ესა არის უძველესი და უმძლავრესი ჩინური ცივილიზაცია და პერმანენტული რეფორმების ინსტიტუციონალური ინსტრუმენტების არჩევისადმი კონფუციანური პრაგმატული მიდგომა. [1-3]

გიგანტური დემოგრაფიული, ბუნებრივი და ცივილიზაციური რესურსების ეფექტურმა გამოყენებამ, ჩინეთის პრეზიდენტის სი ძინ პინის მიერ შეთავაზებულმა და განხორციელებულმა მასშტაბურმა, ძალიან ამბიციურმა რეფორმებმა და პროექტებმა, რომელიც მიმართულია მშვიდობისკენ, პროგრესისკენ, მოდერნიზაციისკენ, კეთილდღეობისა და განვითარებისკენ, ჩინეთი მსოფლიოს მონივარეუ პოზიციებზე გაიყვანა. აღსანიშნავია სი ძინ პინის მიერ 2013 წელს შემოთავაზებული ინ-

იციატივა-„ერთი სარტყელი, ერთი გზა,“ გლობალური განვითარების ინიციატივა, „გლობალური უსაფრთხოების ინიციატივა“ და „გლობალური ცივილიზაციის ინიციატივა.“ ეს მნიშვნელოვანი ინიციატივებია გლობალური გამოწვევების დაძლევისა და საერთაშორისო სისტემების მხარდაჭერის საქმეში. [12, 17]

საქართველო ძველი აბრეშუმის გზის შემადგენელი ნაწილი იყო. საქართველომ ერთ-ერთმა პირველმა დაუჭირა მხარი და სარტყელისა და გზის ინიციატივას შეუერთდა. 2015 წელს დაფუძნდა „თბილისის აბრეშუმის გზის ფორუმი.“ მნიშვნელოვანია „ერთი სარტყელი, ერთი გზა“ - ჩინეთის პრეზიდენტ სი ძინფინის მიერ 2013 წელს წარმოდგენილი ინიციატივა, რომელს „აბრეშუმის გზის ეკონომიკური სარტყელისა“ და „21-ე საუკუნის საზღვაო აბრეშუმის გზის“ შემოკლებული სახელწოდებაა. „ერთი სარტყელი, ერთი გზა“ გულისხმობს კონსულტაციების გზით და ყველა მხარის ინტერესების დაცვით, მის ერთობლივ მშენებლობას. იგი შემდეგ პრინციპებს ეფუძნება: სახელმწიფოს შიდა საქმეებში ჩაურევლობა, ღია თანამშრომლობა, ჰარმონია და ჩართულობა, ბაზარზე ორიენტაცია, საერთო ინტერესები და სარგებელი. იგი მოიცავს შემდეგ ძირითად მიმართულებებს: პოლიტიკური კოორდინაცია, ინფრასტრუქტურის დაკავშირება, ვაჭრობა ბარიერების გარეშე, ფინანსური ინტეგრაცია და ხალხთაშორის კავშირები. მისი მიზანია ევროპისა და აზიის ქვეყნებს შორის სხვადასხვა სფეროში თანამშრომლობის გაძლიერებით, ხელი შეუწყოს ერთობლივ განვითარებას და საბოლოოდ,

ისეთი საზოგადოების ჩამოყალიბებას, რომელსაც ექნება საერთო ინტერესები, ვალდებულებები და მომავალი, რომელშიც წარმოდგენილი იქნება პოლიტიკური ნდობა, ეკონომიკური ინტეგრაცია და კულტურული ინკლუზიურობა.

ჩინეთი - კონფუციანური ცივილიზაციის წარმომადგენელი

ჩინეთი კონფუციანური ცივილიზაციის წარმომადგენელია. სხვებისგან განსხვავებით ჩინურ ცივილიზაციურ რესურსებს ეროვნული თავისებურებები ახასიათებს. მისი ნიშნებია მოქნილობა, სახელმწიფოს ცენტრალური როლი ეკონომიკურ სისტემაში, ტრანსნაციონალიზმი, სახელმწიფო კონტროლის ტრადიციული კონფუციანური მოდელი, მდგრადი განვითარება ბუნებასთან ჰარმონიაში.

უნყვეტი ეკონომიკური რეფორმების ჩინური გზის მახასიათებლებია: ორიენტაცია ეროვნულ ტრადიციებსა და ჩინეთის თავისებურებებზე; ბრძოლა დოგმატიზმთან, პრაგმატიზმი; პრიორიტეტული ყურადღების მიქცევა განათლების, მეცნიერებისა და ტექნიკის განვითარებისათვის; რეფორმების ხანგრძლივ ხასიათზე ორიენტირება; საბაზრო ეკონომიკის სოციალიზმის პრინციპებთან სიმბოთეკური შერწყმა; საქართველოსთვის, მნიშვნელოვანია ჩინური გამოცდილების გაზიარება.

ჩინეთის სწრაფი ტემპებით განვითარებას მნიშვნელოვანწილად განაპირობებს წარმატებული ჩინური ეკონომიკური მოდელი. ეს მოდელი, ეყრდნობა უძველეს და განუმეორებელ ჩინურ ცივილიზაციას, კულტურას, მის უნიკალურ ღირებულებებს. შეიძლება გამოვყოთ ჩინური ეკონომიკური მოდელის ძირითადი ნიშნები: მძლავრი სახელმწიფო და მასთან ერთად, დიდი და ეფექტიანი კერძო სექტორი; ხელისუფლების მძლავრი საკონტროლო სისტემა; შიდა ბაზრის, მოსახლეობის მსყიდველობითი უნარის გაფართოება და სოციალური სტაბილურობის უზრუნველყოფა; მრეწველობის სწრაფი ზრდა და საექსპორტო სტრუქტურის გაფართოება; ეკონომიკის მაღალი გახსნილობა. მნიშვნელოვანი თავისებურებაა თავისუფალი ინდუსტრიული ზონები, რომელიც განკუთვნილია ახალი და მაღალი ტექნოლოგიების ასათვისებლად, მძლავრი და ქვეყნის პროგრესის სამსახურში ჩაყენებული დიასპორა, ეფექტიანი ფინანსური და სავალუტო სისტემის ორგანიზება, მოსახლეობის საჭიროებებზე ზრუნვა, უმუშევრობის და სიღარიბის მაქსიმალური შემცირება. ჩინეთი მოწინავე ცივილიზაციების მიმართ

გახსნილი ქვეყანაა. მე-19 საუკუნის გარკვეულ ეტაპზე ჩინეთში ფეხი მოიკიდა და ქვეყანის განვითარებას და ტექნოლოგიურად დანინაურებას დიდად შეუწყო ხელი ევროპულ ყაიდაზე განათლების და მეცნიერების გარდაქმნამ, მმართველობის და პროგრესის სფეროში ევროატლანტიკური მიღწევების გათვალისწინებამ. ჩინური მოდელი მდგრად საფუძველს უქმნის ეკონომიკისა და ბიზნესის განვითარებას. ქვეყანას შეუძლია სწრაფად დაძლიოს ურთულესი გამოწვევები. ეს უნარი COVID-19 პანდემიის, რომელიც ჩინეთიდან დაიწყო და მთელ მსოფლიოში გავრცელდა, შედეგების ყველაზე სწრაფ და ნაკლები დანახარჯების დაძლევაშიც გამოიხატა. [4-8, 10, 12, 15,19-20, 30-61]

საქართველო-ჩინეთის ურთიერთობანი სულ უფრო მეტად იზრდება და მტკიცდება

თანამედროვე გლობალიზაციის პირობებში სულ უფრო მეტად იზრდება და მტკიცდება საქართველო-ჩინეთის ურთიერთობანი. მისი ურყევი ფუნდამენტი მატერიალურ, ეკონომიკურ სფეროში მდებარეობს, რომლის განმტკიცების მთავარი საფუძველი არის ამ ქვეყნებს შორის მზარდი საქმიანი ბიზნეს კავშირების დამყარება როგორც სახელმწიფო, ისე კერძო დონეზე.

1992 წლის 9 ივნისს დიპლომატიური ურთიერთობების დამყარების დღიდან ორ ქვეყანას შორის არსებული ორმხრივი თანამშრომლობა ნაყოფიერი შედეგების მომტანია სხვადასხვა მიმართულებით. საერთაშორისო და რეგიონალური ვითარების ინტენსიური და კომპლექსური განვითარების ფონზე, მხარეები იზიარებენ ვალდებულებას გააფართოვონ თანამშრომლობა პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და კულტურულ სფეროებში, გააძლიერონ თანამშრომლობა საერთაშორისო საკითხებში, გააღრმავონ ორმხრივი ურთიერთობები და ერთობლივად უზრუნველყონ რეგიონალური და გლობალური მშვიდობა, სტაბილურობა და განვითარება. ამის საჭიროება დღეს, გავრცელებული კოვიდ-19 პანდემიის და მიმდინარე რუსეთ-უკრაინის ომის ფონზე, კიდევ უფრო მძაფრად იგრძნობა. [9, 11, 13,16]

ჩინეთის და საქართველოს ურთიერთობების ეკონომიკური განზომილების პარამეტრებს ახასიათებს ქვეყნებს შორის ვაჭრობა, ინვესტიციები, ფულადი გზავნილები, საერთაშორისო ვიზიტორები. [14]. ჩინეთს საქართველოს სავაჭრო ბრუნვაშიც მნიშვნელოვანი როლი აქვს. სავაჭრო პარტნიორების სიაში, ჩინეთი, თურქეთის, რუსეთის და აშშ-ს შემდეგ მე-4 ადგილს იკავებს. 2023

წლის იანვარ-ივნისში მისი მოცულობა 794.8 მლნ აშშ დოლარს შეადგენს. ჩინეთთან ვაჭრობა თითქმის ყოველწლიურად იზრდება და გასულ წელს ისტორიულ მაქსიმუმს, 1.86 მილიარდ დოლარს მიაღწია. საქსტატის მონაცემებით, მიმდინარე წლის პირველ კვარტალში ჩინეთიდან, საქართველოში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციის სახით 19.9 მლნ აშშ დოლარი შემოვიდა. უმსხვილესი ინვესტიორი ქვეყნების სიაში ჩინეთი მერვე ადგილზეა, პირველზე კი ნიდერლანდები 239.6 მლნ აშშ დოლარით. რაც შეეხება 2022 წელს, ჩინეთიდან ინვესტიციები ორწლიანი კაპიტალის გადინების პერიოდის შემდეგ აღდგა და 108.5 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. საქართველოს ეროვნული ბანკის სტატისტიკით, 2023 წელს ჩინეთში საქართველოდან უფრო მეტი თანხა გადაირიცხა (1.2 მლნ აშშ დოლარი), ვიდრე გადმოირიცხა (409.5 ათასი აშშ დოლარი). 2022 წელს გადარიცხულმა თანხამ 4.5 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა, ხოლო ჩარიცხულმა 812.4 ათასი აშშ დოლარი. საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის მონაცემებით ირკვევა, რომ ჩინელი მოგზაურებისთვის საქართველო არც ისე მიმზიდველი ადგილმდებარეობაა. სტატისტიკის თანახმად, 2023 წლის პირველ ორ კვარტალში საერთაშორისო მოგზაურების ვიზიტების მიხედვით ჩინეთი ტოპ-15-ში არ შედის და ამ პერიოდში საქართველოში 12,659 ვიზიტი განხორციელდა. მიუხედავად იმისა, რომ ეს რიცხვი დაბალია, წინა წლის ანალოგიური პერიოდის მაჩვენებელთან, 3,040 ვიზიტთან შედარებით ზრდა 316.4%-ს შეადგენს. (წყარო: geostat.ge).

ჩინეთი განსაკუთრებით გაძლიერდება

დღეს მსოფლიო წესრიგი მოშლილია. მის მთავალს მრავალპოლაროლი მსოფლიო წესრიგის განმტკიცების ტენდენცია განსაზღვრავს. მსოფლიოს წამყვან ქვეყნებს უკიდურესად დაპირისპირებული გეოპოლიტიკური და გეოეკონომიკური ინტერესები ამოძრავებთ, რომლის გამოვლინება რუსეთ-უკრაინის ომია. შეიძლება ითქვას, რომ ახალი დომინანტი მსოფლიო პოლიტიკური სისტემა კონკურენციაში დაიბადება. მსოფლიო სამომავლოდ დაიშლება კონკურენტულ, პერსპექტივაში თვითკმარ ტექნოეკონომიკურ ბლოკებად (რეგიონული მასშტაბის), რომელთაგან თითოეული გამოიყენებს თავის ტექნოლოგიებს, თავის რესურსებს, თავის იდეოლოგიას, თავის დომინანტურ ვალუტას, თავის ფინანსურ ცენტრს. ახალ მსოფლიო სისტემაში გლობალურ მოთამაშეებს

შორის წამყვან ადგილს აშშ-სთან ერთად, რუსეთი და ჩინეთი დაიკავებენ. მათ ჭირდება რეგიონული მასშტაბის მოკავშირეები, – ინდოეთი, ირანი, ბრაზილია, თურქეთი და ა.შ. განსაკუთრებით გაძლიერდება ჩინეთი. დოლარი უკვე „ჩოჩდება“ AUKUS-ის ზონის რეგიონული ვალუტის ჩარჩომდე. იუანი იკავებს აზიას. ყველაფერს აფერხებს რეგიონების არასტაბილურობა, ამიტომ, ევრაზიის მთავარმა მოთამაშეებმა, უნდა დაადგინონ თავიანთი თამაშის წესები კონტინენტის მოცემულ ნაწილში. ნომერი პირველი ამოცანაა თმო-სა (თანამშრომლობის შანხაის ორგანიზაცია) და ბრიჩსი+ -ის მეშვეობით კონტინენტის იმ ნაწილის სტაბილურობის განმტკიცება, რომლის ძირის გამოთხრასაც ამერიკელები დაიწყებენ. ბრიჩსი+ და თმო უნდა იქცნენ ყოვლისმომცველი თანამშრომლობის პლატფორმებად (ლოჯისტიკიდან უსაფრთხოებამდე). [64]

ჩინეთთან პარტნიორობა სულ უფრო მიმზიდველი ხდება

საქართველოს პრემიერ-მინისტრი ირაკლი ღარიბაშვილი 2023 წლის 26 ივლისიდან 1-ელ აგვისტომდე ჩინეთში ვიზიტით იმყოფებოდა. ვიზიტის განმავლობაში ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის პრეზიდენტი სი ძინპინი საქართველოს პრემიერ-მინისტრ ირაკლი ღარიბაშვილს ქ. ჩენგდუში შეხვდა, ხოლო ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი ლი ციანი – ქ. პეკინში. მხარეებმა მიიღეს გადაწყვეტილება, რომ სტრატეგიული პარტნიორობის ხარისხში აიყვანონ ორმხრივი ურთიერთობები. ისინი იზიარებენ ვალდებულებას გააფართოვონ თანამშრომლობა პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და კულტურულ სფეროებში, გააძლიერონ თანამშრომლობა საერთაშორისო საკითხებში, გააღრმავონ ორმხრივი ურთიერთობები და ერთობლივად უზრუნველყონ რეგიონალური და გლობალური მშვიდობა, სტაბილურობა და განვითარება. საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციამ საქართველოსა და ჩინეთს შორის სტრატეგიული პარტნიორობის დამყარების შესახებ ერთობლივი განცხადება გამოაქვეყნა. იგი მოიცავს ქვეყნებს შორის ეკონომიკური ურთიერთობების განმტკიცების მთავარ მიზნებს, მისგან გამომდინარე ამოცანებს და შედეგების მდგრადობას. [18]

საქართველოსა და ჩინეთს შორის სტრატეგიული პარტნიორობის დამყარების მიზანი

საქართველოსა და ჩინეთს შორის სტრატეგი-

ული პარტნიორობის დამყარების მიზანია ევროპისა და აზიის ქვეყნებს შორის სხვადასხვა სფეროში თანამშრომლობის გაძლიერებით, ხელი შეუწყოს ერთობლივ განვითარებას და საბოლოოდ, ისეთი საზოგადოების ჩამოყალიბებას, რომელსაც ექნება საერთო ინტერესები, ვალდებულებები და მომავალი, რომელშიც წარმოდგენილი იქნება პოლიტიკური ნდობა, ეკონომიკური ინტეგრაცია და კულტურული ინკლუზიურობა.

როგორც ჩინეთისთვის, ასევე საქართველოსთვის ეკონომიკური თვალსაზრისით მნიშვნელოვანი იქნება საერთო მიზნიდან გამომდინარე ორმხრივი ვაჭრობის მდგრადი ზრდა, მისი შემდგომი მატება, სტრუქტურის ოპტიმიზაცია, სასაქონლო ნომენკლატურის გაფართოება, საქართველოდან ჩინეთის მიმართულებით საქონლისა და მომსახურების ექსპორტის ზრდა.

ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის და საქართველოს ერთობლივი სტრატეგიული პარტნიორობის დამყარების მთავარი ეკონომიკური ამოცანები

დასახული მიზნებიდან, გამომდინარე, ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის და საქართველოს ერთობლივი სტრატეგიული პარტნიორობის დამყარების შესახებ განცხადების თანახმად, ურთიერთ-ხელსაყრელი შედეგების მისაღებად განისაზღვრება მთავარი ეკონომიკური ამოცანები ითვალისწინებს: 1. გაძლიერდება დარგობრივი პოლიტიკის სფეროში კოორდინაციასა და განვითარებაზე ორიენტირებული გეგმების სინერგია ჩინეთის მიერ შემოთავაზებული „სარტყელისა და გზის“ ინიციატივის ფარგლებში; გააღრმავდება ურთიერთობა და თანამშრომლობა სხვადასხვა სფეროში; მიემხრობიან კონსულტაციებისა და თანამშრომლობის პრინციპს საერთო სარგებლის მისაღებად; ხელს შეუწყობენ ღია, მწვანე და სუფთა თანამშრომლობას „სარტყელისა და გზის“ ინიციატივის მიზნების რეალიზებისთვის და მდგრადი განვითარების უზრუნველსაყოფად; 2. მხარეები გამოთქვამენ მზადყოფნას ხელი შეუწყონ ორმხრივ ინვესტიციებსა და ვაჭრობას; მხარეები მოახდენენ თანამშრომლობის სტიმულირებას ტრანსპორტის, კომუნიკაციების, ინფრასტრუქტურის მოდერნიზაციის, შუადერეების განვითარებისა და გაძლიერების, ციფრული ტექნოლოგიების, წარმოების, სარკინიგზო ქსელების განახლებისა და განვითარების, სოფლის მეურნეობისა და სურსათის უვნებლობის, წყლის რესურსების, გარემოს დაცვის, გაუდაბნობასთან

ბრძოლის, წყლის დემინერალიზაციის, სტანდარტებთან შესაბამისობის შეფასების, დასავლეთის სამომხმარებლო ბაზრების მიმართულებით ჩინური პროდუქციის შეუფერხებელი ექსპორტისთვის საქართველოს სატრანზიტო ინფრასტრუქტურის გამოყენების, ტექნოლოგიური მიღწევებისა და ნოუ-ჰაუს გაზიარების, საკადრო რესურსების გადამზადების მიზნით; 3. ქვეყნები გააგრძელებენ თანამშრომლობის გაღრმავებას 2018 წელს მიღებული თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმების ფარგლებში; მხარს დაუჭერენ ეკონომიკურ და სავაჭრო ურთიერთობებს ჩინეთისა და საქართველოს საჯარო და კერძო სექტორის სუბიექტებს შორის; აქტიურად გამოიყენებენ აღნიშნული შეთანხმების გაუმჯობესების შესაძლებლობებს; 4. მხარეები გამოხატავენ მზაობას ჩინეთ-საქართველოს ეკონომიკური და სავაჭრო თანამშრომლობის კომისიის შემდეგი სხდომის ჩასატარებლად, რათა გაძლიერდეს ინფორმაციის გაზიარება ვაჭრობის, ინვესტიციების, ინფრასტრუქტურისა და სხვა მიმართულებით თანამშრომლობის მიზნით ხსენებული კომისიის ფორმატში, რაც გააძლიერებს ორმხრივი ურთიერთობების ხარისხსა და ეფექტურობას. [18]

ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის და საქართველოს ერთობლივი სტრატეგიული პარტნიორობის დამყარების მოსალოდნელი შედეგები და მდგრადობა

ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის და საქართველოს ერთობლივი სტრატეგიული პარტნიორობის დამყარების მოსალოდნელი შედეგების და თანამშრომლობის მდგრადობა იმით გამოიხატება, თუ რა სარგებლობის მოტანას ჰპირდება ჩინეთი საქართველოს? რას ელის ის საქართველოდან? რა განაპირობებს მათ საერთო განვითარებას? კერძოდ: ა. ჩინეთი მიესალმება საქართველოს აქტიურ მონაწილეობას ჩინეთის იმპორტის საერთაშორისო გამოფენაში და მხარს უჭერს ქართულ სანარმოებს ჩინეთის ელექტრონული ვაჭრობის პლატფორმებზე საქონლის რეალიზაციის მიზნით; ბ. ჩინეთი და საქართველო გამოხატავენ მზაობას ტურიზმის სფეროში თანამშრომლობის გასააქტიურებლად, რათა მოხდეს დარგის საერთო განვითარება. ჩინეთი მიესალმება საქართველოს მონაწილეობას ისეთ ტურისტულ გამოფენებში, როგორცაა ჩინეთის ყოველწლიური საერთაშორისო ტურისტული ბაზარი; გ. ჩინეთი მხარს უჭერს და ხაზს უსვამს თბილისში აბრეშუმის გზის მე-4 ფორუმის მნიშვნელობას, რომლის თემა გახლავთ „დღევანდელი

დაკავშირებულობა, ხვალინდელი მდგრადობის-თვის” და რომელიც 2023 წლის 26-27 ოქტომბერს გაიმართება ქ. თბილისში; დ. ჩინეთსა და ევროპის ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ქვეყნებს შორის თანამშრომლობას საქართველო მიიჩნევს პრაგმატულ, ღია და ურთიერთ-სასარგებლო რეგიონალური თანამშრომლობის პლატფორმად. ჩინეთი მიესალმება საქართველოს ინტერესს ამ თანამშრომლობის მექანიზმში ჩაერთოს დამკვირვებლის რანგში; ე. ჩინეთი შეისწავლის საქართველოს მიერ სოციალური და ინფრასტრუქტურული პროექტების განსახორციელებლად პრეფერენციული დაკრედიტების საკითხს. [18]

დასკვნა

ამერიკის შეერთებული შტატები, ჩინეთი და რუსეთი, მათთან ერთად მსოფლიოს სხვა, რეგიონული წამყვანი ქვეყნები, ინდოეთი და ა. შ., სამხრეთ კავკასიის რეგიონში გეოსტრატეგიული ინტერესებისათვის ბრძოლაში ერთმანეთთა კონკურენციაში შედიან. მნიშვნელოვანია, რომ აშშ-ს, ჩინეთს და რუსეთს რეგიონში საერთო ეკონომიკურ ინტერესები უჩნდებათ და კონკურენცია გეოეკონომიკურ სფეროში გადადის. ამ ფონზე ჩინეთმა საქართველოს სტრატეგიული პარტნიორობის დამყარება

შესთავაზა, რაც ბუნებრივია, საქართველომ მიიღო. პარტნიორობა შემდეგ ოთხ განზომილებას მოიცავს: პოლიტიკური, ეკონომიკური, ხალხთა შორისი და კულტურული ურთიერთობა; საერთაშორისო. [21-23, 53, 62-63]

ეროვნული ინტერესებიდან გამომდინარე, დღეს საქართველოს აუცილებლად სჭირდება ჩინეთთან სტრატეგიული პარტნიორობის დამყარება. მიუღებელია, რომ ქვეყანა ერთ პარტნიორზე იყოს დამოკიდებული. ამიტომ საქართველო ამავედროულად უნდა ისწრაფოდეს დასავლეთთან სტრატეგიული ურთიერთობებისა და რუსეთის ფედერაციასთან ურთიერთობების გაუმჯობესებისკენ. ეს გზა საქართველოს, ეროვნულ სტრატეგიულ ინტერესებთან და სტრატეგიულ მიზნებთან დაახლოებს. მრავალპოლარული მსოფლიოს საერთო ინტერესებიდან გამომდინარე, მნიშვნელოვანია, რომ გაიხსნას ყველა ჩაკეტილი გზა და სატრანსპორტო კვანძები, რომელიც არსებობს. ახალ პირობებში პოზიციონირებისთვის სწორი ორიენტირების მიგნება ხელს შეუწყობს შუა სატრანსპორტო დერეფნის, ანაკლიის სატრანსპორტო კვანძის განვითარებას, ინვესტიციების მოზიდვას, საქართველოზე გამავალი ტვირთების, რესურსების მასშტაბურ ზრდას, მშვიდობას, მდგრად ეკონომიკურ განვითარებას, კეთილდღეობას.